

LEVOM RUKOM

LEVOM RUKOM

Sunce tek što se bilo podiglo iznad istočnog bloka zgrada. **Ingor Pelingor** široko otvori prozor zagledan u skoro mediteransku nijansu plavog.

Reski miris grada se mešao sa prvim tragovima dnevnoga parfema. Soba se brzo ispuni nekim nestvarnim nabojem, koga Ingor pripisa spontanom flašbaku dramatičnoga detinjstva. Kako nove slike ne bi nekontrolisano navirale u svet sadašnjosti, Ingor se okrenu prema stočiću usred sobe. Crvena agenda na njemu je gotovo fizički nagrızala plavu šoljicu za kafu. Ništa se stvarno nije pomicalo, ali se Ingoru činilo da šoljica vibrira, poskače od neke strašne želje da pobegne sa mesta podmuklog zločina. I kao po automatizmu, stočić i sam potraži spas u pijanstvu južnjačkim nijansama. "Ne razumem," uzdahnu Ingor, "jučer je ovde sve bilo u redu." Stvar koja ga je zbunjivala, koja je poništavala uobičajenu harmoniju moždane mape prostora, nalazila se na jednom od uglova stočića; onom koji je više prema ulaznim vratima. Sivi plastični objekt formata kreditne kartice, nalik modernim elektronskim agendama malih memorijskih kapaciteta. Netrmično zagledan u pravcu *uljeza*, Ingor shvati da ga uopšte ne plaši njegovo

prisustvo, nego jednostavna činjenica da ga do sada nije primetio, čak ni za vreme doručka. Kao da je neko čekao trenutak Ingorove odsutnosti, to jest okretanja prozoru, odlaska u toalet, kupatilo, po novine ili na milion drugih mesta. "Možda je taj tip još uvek prisutan," zagleda se u vrata Ingor, "mada ne znam zašto bi to bio ako je stvar već preda mnom." Onda se seti događaja iz jednog od pariskih predgrađa, gde su lopovi pomoću prostog upaljača blokirali svaki mogući otpor stanara, pokupili vredne stvari i otišli. Oseti da bi možda trebao da produži sa ignorisanjem uljeza, no nije znao na koji način s obzirom na narastajuću radoznalost.

Sve što je mogao da izmisli kao objašnjenje, nije zadovoljavalo njegove najstrožije logičke kriterije. Dugo vremena nije priređivao ni ručkove ni večere za prijatelje. Kao da su ga prošli mladalački hirovi, izgubila negde želja da se do maksimuma umnoži broj lica *od koristi*. Ako je nekome od svih njih u prošlosti stao bilo kako na neku od osetljivih tačaka bića, evo prilike za blagu pakost ili sasvim ozbiljnu osvetu. Sigurnosni kod na glavnim vratima najčešće nije nikakvo osiguranje, a moderne brave su prilično krhke. Možda ne sve, ali sasvim sigurno one za masovnu upotrebu. Svrstavajući sebe u *normalne ljude*, Ingor nije želeo da se obezbedi posebnim dodacima koji bi veliki stan pretvorili u malu tvrđavu. Na godišnjem prijemu kod gospođe Jelene Filipovne je sve iznenadio nemarnošću prema materijalnom bogatstvu: "Nije plod moje pameti ono što sam do sada stekao, ne, te stoga nemam nikakvih potreba da se posebno štitim od krađa. Slične se stvari u svetu dese milion puta na sat." Za razliku od Ingora, gospođa Filipovna je imala više

od deset kodova na glavnim vratima. Možda više da bi zaštitila sebe nego novac i vredne stvari. Lopovi znaju da budu surovi; ako se ne zadovolje onim što su našli, potežu pištolj kako bi smirili nervozu. Protiv noža se može učiniti mnogo ako čovek poznaje minimum pokreta raznih borilačkih veština, pištolj ubija iz prve. Ingor zaključio da su mnogi lopovi postali ubice iz beznačajnih pobuda, odnosno zbog trenutaka dubokog razočaranja *na poslu*. Vizuelno se vrativši *uljezu*, Ingor sa osmehom dotače najvišu oblast umnosti mogućeg tajnog posetioca: "On i ne može da bude lopov, ne! Ništa nije odneo, ne, nego je čak doneo jednu lepu i vrednu stvar. Možda je bomba, ne znam, malena bomba samo za mene, kao što su one poštanske."

Atentat nije mogao da prihvati kao nešto verovatno, jednostavno nije video nikakvih razloga za surovi besmisleni potez. Kome god da je od poznanika ili prijatelja prikačio stravičnu nameru da ga eliminiše, nije se slagalo bilo sa licem bilo sa karakterom. Čak i tamo gde je flertovao sa nekima od *tudih* žena, razvoj nazovi igri se završavao u bogato obojenim fantazmima. Istina je da mašta ljubomornih muškaraca zna da ode predaleko, sasvim je jasno da i žene doprinose njenom bujanju, ali svejedno Ingor nije nalazio nijednog vatreno zaljubljenog ili posesivnog suparnika. Sve što su na toj ravni mogli da mu prirede, započinjalo je i završavalo sa neukusnim smicalicama proksenetske naravi. Jednom ne tako davno su kolege sa posla naručile za *najmarljivijeg* raskošnu visoku plavušu duge kose i beskrajno dugih nogu. Pošto je dar došao sam, nije imao razloga da ga odbije. Time je na neki način prevario očekivanja darodavaca, ojadivši ih finansijski. "Ako za to žele da mi vrate dug," namršti

se Ingor, "imaće ponovo problema sa mnom." Prisećanje na noć sa prelepom ženom, oslobodi Ingora urođenih strahova pred nepoznatim. Nešto teško u njemu, suviše strano, nije mu dopuštalo da istu plavušu pozove sam. Novac bi trošio na besmislice, svakodnevno, bez velike pažnje, gotovo po automatizmu reklamama isprogramiranog potrošača. Tamo gde je istinski mogao da ga potroši na niz erotskih zadovoljstava, nije dosezao sebe, nije se video kao - kupac. Dovoljno je bilo da mu lepu igračku kupi neko drugi, pa da brže-bolje pristane bez i najmanje griže savesti. "Zato su ti *drugi* opasni," Ingor još jednom pažljivo odmeri *poklon* na stočiću, "možda i u slučaju ove stvari."

Pod uslovom da nisu sasvim bivše, ljubavnice znaju da zatraže povratak u sadašnjost neobjašnjivo bizarnim aktima svraćanja pažnje. Ingoru se u početku ova mogućnost učini najprihvatljivijom, posebno zato što je više od šest meseci bio u neku ruku usamljen, bez stalne pratilje. Poslednja je otišla pod izgovorom da nema vremena za normalnu ljubavnu vezu; sve sledeće su nastojale da budu što je kraće moguće u prostorima Ingorovih očekivanja nečega što bi se moglo nazvati ljubvlju. "Displej te stvarčice bi mogao da sadrži čas novoga sastanka," osmehnu se Ingor i nešto malo približi stočiću, "jer samo sam prema jednoj od svih njih bio životinja, bezobzirni mužjak." Mentalni spomenar što sve ulepšava, u pogledu *nesrećnice* nije mogao ništa lepo da pridoda, ništa ružno da oduzme. Sve je uporno ostajalo nepromenjeno, jednako bolno kao pre deset godina. "Moguće je da me se i *ona* setila," Ingor oseti bol negde u predelu pupka, "zasmrdela dan u kome bih mogao da se vratim u

njenu prošlost i moje bunilo. Bože moj, ako je ona, onda sam stvarno propao!" Setivši se da je *neizgovoriva* sada udata, da ima već troje dece, Ingor sa priličnom dozom sigurnosti isključi mogućnost da *apsolutno bivša* može da rizikuje dragoceni, brakom stečeni, društveni status.

Prokoračati još desetak koraka do stočića je postajalo sve teže iz sekunda u sekund. "Ne, ovo ne mogu da budem ja," uzdahnu Ingor, "neko drugi je leđima okrenut prozoru." Od ranog se detinjstva bojao ozbiljne mogućnosti dupliranja, čak tripliranja ličnosti; na način dede po ocu, koga su jednoga predvečerja doktori odveli u ludnicu. Nekoliko meseci pre neugodnosti koja ga je snašla, deda je malom Ingoru podrobno opisao sat i minut u kome je poginuli ratni drug zauzeo deo njegovoga tela. Kako niko nije imao strpljenja da sluša dedine *fantazije*, ovaj se poverio detetu, još nespremnom da razume složenu ljudsku psihu. Zato se strah od *čika* iz duševne bolnice povremeno izjednačavao sa bolom, naročito u ranim jutarnjim satima. Kako bi se na najefikasniji način odbranio, mali Ingor je šaputao jastuku: "Ja sam jedan, samo jedan, jedan i jedini, jedini..." Povremeno mu se činilo da jasno vidi duh dedinog prijatelja, koji je sasvim lagano prelazio preko njegovog uzdrhtalog tela, zaustavljao se nekoliko sekundi nad glavom, a onda iščezavao povučen svetlošću sa plafona. Da ga čike u belom ne bi odvele na isto mesto gde i dedu, Ingor svoju bolnu avanturu nije smeo nikome da ispriča, čak ni najpoverljivijem prijatelju sa kojim se gotovo neprekidno igrao u prostranom školskom dvorištu. "Ja sam jedan, samo jedan," prošaputa Ingor, "jedini, jedan i jedini!"

Uveren da nikada neće poremetiti celovitost ličnosti koju je godinama marljivo izgrađivao, Ingor Pelingor se najzad potpuno približi stvarčici. Levom rukom dodirnu uljeza. Nešto mu reče da stvar nije plastična bomba, da se više ne boji da će eksplodirati, da će sve ostati na svom mestu posle njegovog trijumfnog časka hrabrosti. Beše više nego iznenađen tim prvim dodirrom sa nepoznatim razumevši da je stvar metalna, od toplog, ne baš lakog materijala. "Možda vredi mnogo," držao je levu ruku nad uljezom, "više od svega što posedujem." Požele da odmah sazna vrednost stvari, poreklo proizvođača, kako se ovaj kotira na tržištu akcija, zatim sve ono što potpada pod merenje temperature i opipavanje pulsa iz bankarske doktorske ordinacije. Znao je da profesionalna deformisanost može da pokrene čitavu psihu u pravcu smeštanja bankarskog konteksta u svaki događaj, ali nije mogao nikako da nasluti da će se ista vrsta pojmljenja desiti posle onoliko minuta neodlučnosti. Ljudska psiha je uvežbana do perfekcije, imao je neka predznanja Ingor, sve se događa u desetninkama sekunde; prvo promiču slike prošlosti, premise uspomena se mešaju sa konkretnim utiscima taktilne prirode; sasvim rudimentarni zaključci sustižu jedan drugoga, preobraćaju se u nove premise... Sledeći pokret je takođe trebao da pripadne jednom od nizova automatizovanih, nečemu što se čini bez razmišljanja. Ipak, Ingor je razmišljao. Razumede da je čitava akcija kondicionirana u smislu vanrednosti, prevelike opreznosti: opasnost po život je urezana u telo samo.

Oseti se srećnim, potpuno zadovoljnim. Neko mu je ostavio mogućnosti da razmišlja, sa samim sobom se susretne pre odluke hoće li ili neće da udovolji

radoznanosti, hoće li i kako da pobedi strah pre poslednjih sitnih koračaja prema uljezu. Sada kada tajnovitu stvar drži u levoj ruci opipavajući je desnom pažljivo, ne može više nazad, jednostavno neće zbog - gordosti. Iste one zbog koje su ga profesori često grdili, upisivali mu niže ocene, roditelje savetovali da se pozabave sinom što pred njima izrasta u *socijalno zapaljivi* koktel karakternih osobina. **Velibor i Aranča** su samo u toku jedne godine ozbiljno pokušavali da nešto učine, a onda su od svakog daljeg truda digli ruke. Nekakav je rođak, inače psihoanalitičar, svojim utiscima oslobodio Ingora svih skrivenih i brutalnih pritisaka kojim su roditelji želeli da ga pretvore u natčoveka blage naravi. "Mali je previše marljiv da bi sebi dozvolio ulazak u huligansku bandu," rođak se trudio da bude što jasniji, "među njima ne bi razumeo sebe zato što ne bi ništa posedovao. Nema sigurnosti tamo gde svakoga momenta može da se zapuca. Najzad, dragi moji, šta je zapaljiva kombinacija? Kada nas drugi dodirnu na osetljivo mesto ili tamo gde se najmanje nadamo, svi mi postajemo gordi, svi mi eksplodiramo. Hoćemo tada da uzvratimo udarac, ubijemo čak. Verujte mi na reč, verujte mom iskustvu, vašem sinu se ništa ružno ne može desiti." Godinama kasnije, tek kada se zaposlio, Ingor je od Velibora čuo kako ga je nekada nepoznati čovek uzeo u zaštitu, oslobodio dnevnih tegoba i noćnih mora. U ovom mu trenutku neki drugi nepoznati čovek možda uzvraća za te davno upropašćene, nedoživljene, nesreće i košmare.

Podiže poklopac. Nešto unutra škljocnu, zatim kao da se pokrenu minijaturni motor. "Možda je ipak bomba," zadrhta Ingor, "smrt u pola dvanest." Uljez bljesnu. Ingor je očekivao sledeći korak programa, poslednji

sekund pred eksploziju. Međutim, proteče desetak sekundi bez ikakvih promena. Srećan što je još živ, Ingor sede na kožnu fotelju pored stočića. Displej se nije menjao. Nekoliko sekundi zatim, sve se ponovo pokrenu. Ovoga puta bljeska nije bilo. Na displeju počеше da promiču slova i brojke u boji. Ingor odahnu, shvati da nema više razloga za paniku. Stvarčica mu je prikazivala jednostavnu poruku alfanumeričkog tipa. Nije bilo ni slika ni crteža na kristalnom ekranu. Ingor razazna geografske koordinate, sat, hronometar što broji unazad sekund po sekund. Kako je do susreta sa novom nepoznanicom ostalo još 239 sati, 25 minuta i 35 sekundi, Ingor shvati da je sve moralo da se pokrene oko jedanaest sati; dakle mnogo pre nego što je sivog uljeza primetio. Nije mogao da sa sigurnošću utvrdi kada je tačno donosilac pošiljke provalio u stan. "Možda za vreme jutarnjeg tuširanja," osmehnu se misleći na scenu iz poznatog Hičkokovog filma, "sasvim neprimetno je mogao da uradi šta hoće."

Deset dana je trebalo da promakne kao tren, časak intelektualne moći nad vremenom. Preostalo mu je da se bavi pažljivo klijentima, udovoljava šalama kolega praveći se nesrećnim, izgubljenim i slično. Ljudi su najvećim delom sastavljeni od primitivnog mislenog materijala; kada jednom pokrenu kakvu besmisleni igru, ova je u stanju da traje vekovima. Ima mnogo bizarnih tradicija, gotovo u svim grupama, plemenima, narodima. Ako bi neko rekao nešto protiv, usudio se da udovolji svom zdravom razumu, bio bi odmah prokazan, izbačen iz grupe kao poslednji čovek; na njega bi onda i deca pokazivala prstom. Ljudi najčešće ne znaju kako tradicije nastaju i nestaju, kada i zbog koga. Ni Ingor

nije mogao da se seti kada su ga prvi put označili, shvatili da je prilično neosetljiv na događaje koje mu maliciozno priređuju. Radi u istoj banci već četrnaest godina, prošao je sve evolutivne faze, sve socijalne razrede i ispite, ali kolege ostaju jednako neosetljive. Gotovo po pravilu mu najmanje jednom nedeljno isporučuju veličajne poklone u sjajnom celofanu ljudske gluposti, bezmernog idiotluka najviše klase. Nikada nije pokušao da ih u ovome spreči, bila bi to unapred izgubljena bitka. Povremeno bi im uzvraćao bezopasnim kompjuterskim virusima, postupcima kojima bi bila prevarena njihova idiotska očekivanja, teškom artiljerijom kodiranih poruka što su se lepile za podsvesna stanja. Razumljivo, sve u granicama ljudske trpeljivosti i teoretskih znanja prilično davno stečenih, u periodu života koga karakterišu *intelektualne detinjarije*: žeđ za onim što se zove *novo i neobično*. Posle je prestao da veruje u iracionalne gluposti, sve iz potrebe da se ne preobrazi u dedin slučaj.

Znao je Ingor da negde postoji Neko, sve je govorilo tome u prilog, ali se iz konkretnog on nije mogao dosegnuti. Čovek je mogao da nastane sam od sebe, tako reći iz Prirode, no taj Neko je sigurno povukao završni potez trasirajući puteve ka samosvesti, nauci i filozofiji, umetnosti naposletku. Šale kolega je zato shvatao u kontekstu sasvim beznačajnog krika duše. Nešto je u njima tražilo raznobojnost detalja iz viših sfera, a ovi bi sve tumačili služeći se ostacima primitivnog bića. Zlo kao da se nalazilo u interpretaciji, ne u onome što je konkretnim gestovima prethodilo. Voleći se neko vreme sa **Katarinom**, studentkinjom psihologije, uspeo je da iz njenih objašnjenja shvati ponašanje pojedinca unutar

zajednice. Dabome da su svi Ingoru želeli dobro, ali istovremeno nisu hteli da ispadnu smešni pred ostatkom grupe. Niko nije imao hrabrosti da situaciju sagleda do kraja: nije bilo smešno to što se drugome čini u ime smeha. Ingor se najmanje smejaao, ali njegova je reakcija u suštini bila najmanje važna, čak i onda kada se na njeno ispoljavanje računalo. Najvažnije je bilo, razmišljao je Ingor, održati tradiciju bizarnosti, možda i nekakvog bunta protiv dosade, sveopšte apatije. Ako je ranije na sve gledao sa ravnodušnošću, bojao se da narednih dana neće moći zbog novih okolnosti, stvari koja je i dalje ozbiljna enigma. Najrađe bi da zna odmah šta će ga sačekati na još nepoznatom mestu, ali nije video kojim bi sredstvima došao do neophodnih saznanja. Sve je moglo da bude još jedna šala kolega, o čemu je već razmišljao, ali i đavolija nepoznatih organizacija grada, države. "Zašto li sam izabran," sat je bipovao podne, "zašto ja?"

Pretpostavljao je da pravi odgovor zna samo onaj koji u sve želi da ga uvede, možda u poslednju igru života i smrti. "Ne nikako," ipak se osmehnu Ingor, "tako nešto meni ne sme da se desi. Neću da se igram!" Pokrećući hronometar, kao da je otključao stvarnu kutiju vremena. Sekunde su umanjivale sopstveni broj do zadatog časa, uvećavale brigu i neizvesnost. Čak je i posle prvog koraka, dodira sa uljezom, mogao dalje da ignoriše koordinate, sat, dan. Ako ne bi otišao gde je zapisano, ništa mu se ne bi desilo. Na displeju nije bilo pretnji, nikakvih zapovesti, ničega što bi bilo čime uslovljavalo njegovo dalje ponašanje. "Mogu bez te stvari," uzdahnu, "može i ona bez mene. Odustaću! Neću dalje da se povinujem njenim uputstvima. Živeću

kao i do sada. Šta mi ko može? Nikome nisam ništa strašno učinio. Ako mi ništa nije objašnjeno, zašto da tražim koordinate? Zašto jednostavno nije napisano ime ulice, broj i slično? Ako čitate misli, gospodo, onda ćete razumeti da je vaša šala preozbiljna, vaša ozbiljnost šaljiva. Odustajem!"

Valjalo je u trinaest sati okrenuti se svakodnevnom poslu. Po već četvorogodišnjem planovniku, utork je bio nešto kraći zbog zaokružavanja zakonskog broja radnih časova. Pokušavao je Ingor da skraćenje premesti u neki drugi dan, utork mu se činio najnezgodnijim, no nijedan od kolega nije želeo da se povinuje nekoliko puta donošenoj odluci o zameni, alternaciji i slično. Kažnjavanje neposlušnika je bilo isključeno zato što je nadležni bio saučesnik većine. Kolege su i Ingorovu brigu oko utorka shvatale kao igru, nešto što na zadovoljstvo svih traje nedeljama, godinama. Nemoćan, Ingor bi proglašavao dan neradnim trudeći se da što više drugima stavi do znanja da šale na radnom mestu ne bi trebalo da bude. Prošlo je otprilike dve godine od kako je nekog uglađenog bogataša poslao u konkurentsku banku samo zato što se pojavio pred njim utorkom. Kolege nisu smele ni reč da kažu, jednostavno bi posle za čitavu grupu sledila primerna kazna, premeštaji, otpuštanja. Kako bi dalje izbegli slične neprilike, sami bi uzimali u razmatranje slične *krupne* slučajeve. Bila je to jedna od važnijih Ingorovih pobeda. Njoj se ni najmanje nije radovao zato što je u krajnjem slučaju i dalje morao da dolazi utorkom u trinaest sati i često se bavi potpuno nezanimljivim stvarima. U vreme ljubavi sa Katarinom mu se desilo da čak napiše pesmicu. Ne bilo koju, nego baš onu pravu gde se sve rimuje kako treba, osećajnost

natapa dušu, bol zamenjuje radost zbog dragane, neverne po pravilu. Nije se usudio da pesmu pročita bilo kome. Katarini je samo ispričao da mu se desilo nešto novo i neobično, ona je dalje umetnošću ispitivanja uspela da sazna i šta, ali pesmu nije uspela ni da čuje ni da vidi. I sam Ingor je negde sakrio od sebe i drugih, srećan što ga kolege *zbog takve stvari* neće još jednom provesti poljima kolektivne gluposti, to jest izmisliti kakvu idiotsku šalu, najverovatnije rimovanu i sa melodijom za decu. Pomišljao je da se sa delom predstavi Jeleni Filipovnoj van uobičajenih godišnjih prijema, ali nije nikada nalazio hrabrosti da je pozove na ručak ili večeru.

